

1. Malbim to Shoftim 14:15

לא שאלו ממנה שהיא תגלה להם החידה, שהלא תשיב להם "וכי אגרום שיתן אישי לכם שלשים חליפות בגדים", רק בקשו שתפתהו שהוא יגיד להם את החידה...

They did not ask of her that she reveal the riddle to them, for she would answer, "Shall I cause my husband to give you thirty changes of clothing?" They only asked that she seduce him into telling them the riddle...

2. Abarbanel to Shoftim 14:18

לא רצו להשיב בפירוש מפורסם עד שיבין שמשון שאשתו גלהו אליהם, והשתדלו להשיב באופן שיחשוב שמשון שהם מעצמם נפלו בו, ולזה אמרו בדרך החקירה "מה מתוק מדבש?"

They did not wish to answer with an obvious explanation, such that Shimshon would understand that his wife had revealed it to them, and they tried to respond in a way that Shimshon would think they had happened upon the answer themselves. Therefore they said as a question, "What is sweeter than honey?"

3. Talmud, Nazir 4b

קרובן הוא דלא מייתי אבל נזירות חיילא עליה - מני מתני? לא רבי יהודה ולא ר"ש, דתניא "ר' יהודה אומר נזיר שמשון מותר ליטמא למתים, שכן מצינו בשמשון שנטמא. ר"ש אומר האומר 'נזיר שמשון' לא אמר כלום, שלא מצינו בשמשון שיצאת נזירות מפיו. מני? אי ר' יהודה האמר אפילו [מיטמא] לכתחילה ומתניתין קתני "אם נטמא", אי ר' שמעון האמר לא חיילא עליה נזירות כלל! לעולם ר' יהודה היא, ואידי דקתני גבי נזיר עולם "אם נטמא" תנא נמי גבי נזיר שמשון "אם נטמא"...

ושמשון לאו נזיר הוה? והכתיב "כי נזיר אלקים יהיה הנער מן הבטן!" התם מלאך הוא דקאמר. ומגלן דאיטמי למתים? אילימא מדכתיב "בלחי החמור הכיתי אלף איש" דילמא גרויי גרי בהו ולא נגע בהו! אלא מהכא "ויך מהם שלשים איש ויקח את חליצותם", דילמא אשלחין ברישא והדר קטלינן? "ויך... ויקח" כתיב. ודילמא גוססין שוינן? אלא גמרא גמירי לה.

Rabbi Yehudah says: A *Nezir Shimshon* may become *tamei* from the dead, as we find that Shimshon became *tamei*... And how do we know he became *tamei* from the dead? If it's from "I struck one thousand men with a donkey's jawbone," perhaps he threw it at them, without touching them! Rather, from "And he struck thirty of them, and he took their gear." But perhaps he removed their gear first and only then killed them? It is written, "And he struck... and he took." But perhaps he only made them *goses*? Rather, it is a tradition.

4. Radak to Shoftim 14:19

קבלו רבותינו ז"ל כי מותר היה לו ליטמא למתים אף על פי שהיה נזיר... ולולי קבלתם היינו יכולין לומר כי היה מכה בפלשתים באבן... או נוכל לומר כי היה נזהר מלהטמא למת אלא במקום מצוה והמלחמה בפלשתי מצוה היתה להלחם בהם ולהושיע את ישראל מידם, ומד' ה' הכל כמו שכתוב "כי מד' הוא", והנה קבלו רבו' ז"ל כי נזיר מטמא למת מצוה:

Our Rabbis had a tradition that Shimshon was permitted to become *tamei* for the dead, even though he was a *nazir*... And if not for their tradition, we could say that he struck the Philistines with a rock... Or we could say that he was careful not to become *tamei* from the dead other than in the case of a mitzvah, and the war with the Philistines was a mitzvah, to fight them and to rescue Israel from their hand. It was all from Gd, as it said, "for it was from Gd." And our Rabbis had a tradition that a *nazir* may become *tamei* for a *met mitzvah*.

5. Midrash, Bamidbar Rabbah 22:6

אמרו רבותינו כתיב ביהושע (יהושע א) "כאשר הייתי עם משה אהיה עמך" והיה צריך יהושע לחיות ק"ך שנה כמשה רבינו, ולמה נתקצרו שנותיו י' שנים? בשעה שאמר הקב"ה למשה "נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים אחר תאסף אל עמך" ואף על פי שנתבשר בשורות מות לא אחר הדבר, אלא נזדרז "וישלח אותם משה". אבל יהושע כיון שבא להלחם עם ל"א מלכים אמר "אם אני הורגם מיד, מיד אני מת כשם שעשה משה רבינו. מה עשה? התחיל מעכב במלחמתם שנא' (שם יא) "ימים רבים עשה יהושע את כל המלכים האלה מלחמה". אמר לו הקב"ה, "וכך עשית? הריני מקצר שנותיך י' שנים..."

Our sages have said: Yehoshua 1:5 says, "As I was with Moshe, so I will be with you", and so Yehoshua should have lived 120 years, as Moshe did. Why were his years reduced by ten years?

When Gd told Moshe, "Take the vengeance of Israel upon Midian, and then you will be gathered to your nation," he did not delay even though he had been given news of his own death. Rather, he was energetic, "And Moshe sent them." But when Yehoshua came to battle the 31 nations, he said, "If I will kill them immediately, I will die

immediately, like Moshe." What did he do? He began to delay in their battle, as Yehoshua 11:18 says, "For many days Yehoshua battled all of these kings." Gd said to him, "Thus you do? I will shorten your years by ten years."...

6. Beloved calves   Shemuel II 3:5, Hosheia 10:11

7. Talmud, Sanhedrin 21a

אמר רב: עגלה זו מיכל, ולמה נקרא שמה עגלה - שחביבה עליו כעגלה

Rav said: *Eglah* is Michal. Why was she called *Eglah*? Because she was beloved to him, like a calf.

8. Unintentional Prophecy   Bereishit 15:9 vs. Shemot 32:4